

Országos Lotz János szövegértési és helyesírási verseny

Iskolai forduló

2023. november 23.

10. osztály

tanuló neve

tanuló iskolája

Tollbamondás pontszáma	
Szövegértés pontszáma	
Helyesírási teszt pontszáma	
Összesített pontszám	

Az 50 pont feletti dolgozatokkal lehet nevezni a megyei fordulóra az alábbi linken 2023. november 24. és december 01. között: http://pseg.hu/?page_id=53

A dolgozatoknak 2023. december 04-ig be kell érkezniük postán is a Bonyhádi Petőfi Sándor Evangélikus Iskola 7150 Bonyhád, Kossuth u. 4. címre. A borítékra szíveskedjenek ráírni a megyéjük és a verseny nevét!

A feladatokat összeállította:

Kutnyánszkyne Bacskai Eszter mesterpedagógus

Lenczné Vrbovszki Judit Anikó szaktanácsadó

Unti Judit mesterpedagógus

Lektorálta:

Káizer Bernadett szaktanár

A verseny fővédnökei:

Dr. Simoncsics Péter nyelvész, docens

Dr. Nagy Imre professor emeritus PTE

Tollbamondás

[illegible]

Szövegértési feladatok
Olvasd el figyelmesen a szöveget, majd oldd meg a feladatokat!

Lotz János újra bemutatkozik

Születési adatok

1913. március 23.
 Milwaukee, Wisconsin, USA

Halálozási adatok

1973. augusztus 25.
 Chevy Chase, Maryland, USA

Társaság

Az MTA tagja (t.: 1973. máj. 11.).

Életút

Somogyvámosról kivándorolt m. munkás gyermeke volt, a család hazatelepülése után (1923), középisk.-it már Bonyhádön végezte. A Pázmány Péter Tudományegyetemen - az Eötvös Collegium tagjaként - m.-német-angol szakos tanári okl. (1935), a pécsi Erzsébet Tudományegyetemen bölcsészdoktori okl. (1936), magántanári képesítést szerzett (1939), az MTA tagja. - Kosztolányi Dezső magántitkára (1935-1936), egyúttal a stockholmi egyetemen ösztöndíjasa és lektora (1935- 1936). Svédo.-ban telepedett le, a stockholmi egyetem egy. adjunktusa (1936-1939), magántanára (1939-1942), rendes tanára (1942-1957); közben a M. Int. vezetője (1936-1937). A New York-i Columbia Egyetemen vendégprofesszor (1942-1946), az ált. és összehasonlító nyelvészet tanára (1946-1949), az ált. nyelvészet professzora (1949-1967) és az Uráli és Altáji Nyelvek Int.-ének ig.-ja, egyúttal New Yorkban az uráli nyelvi és területi kutatási közp. vezetője (1953-1967). Az amerikai tud. társaságok tanácsának egyik kutatási ig.-ja (1954-1965). Az USA-ban élt (1946-tól), de stockholmi katedráját is megőrizte, majd Svédo.-ban több ízben vendégprofesszor (1959-1965). Az MTA meghívására többször Bp.-en tartózkodott, az ELTE vendégtanáraként előadott nyelvészeti tanácskozásokon (1966, 1972). Egyetemistaként Kosztolányi Dezső biztatására verstani kérdésekkel fogl., első tud. dolgozatai a költő támogatásával jelentek meg a Magyar Nyelvőrben és a Pesti Hírlapban. Kutatásának korai szakaszában elsőként alkalmazta a m. nyelv szerkezetének vizsgálatában a strukturális szemléletet. Vizsgálódásainak középpontja a m. hang- és alaktan, fonológiai kutatásai vezették el új verstani tudományos eredményeihez is. Sokat tett a m.-idegen nyelvi kontrasztív nyelvészeti kutatásokért is.

Feladatok

1. Határozd meg a szövegben szereplő rövidítések jelentését!

7/

m. =

egy. =

t. =

int. =

okl. =

ig. =

tud. =

2. Igaz vagy hamis az állítás?

4/

a) A szöveg alapján Lotz élete során öt egyetemmel kapcsolatban állt.....

b) Lotz 10 évesen kezdte meg tanulmányait Bonyhádön.

c) Lotz és szülei az Egyesült Államokból Bonyhádra települtek haza.

d) Az Egyesült Államokban más-más államban született és halt meg.

3. Mi a magyar jelentése az alábbi idegen szavaknak?**6/***Keresd meg a szövegben, és következtess a jelentésre!*

lektor		1. Az anyanyelv és a tanult nyelv összevetését segítő.
katedra		2. Élő nyelvek gyakorlati tanításával megbízott főiskolai v. egyetemi előadó.
fonológia		3. Főiskolai vagy egyetemi oktató.
kontrasztív		4. A nyelvi rendszerrel, annak szerkezeivel foglalkozó.
strukturális		5. A hangok szerepének nyelvi vizsgálata.
adjunktus		6. Tanári állás vagy tantermi dobogó.

4. Mi történt egy időben a felsoroltak közül?**3/**

*Pesti Hírlap cikkek megírása – Kutatási központot vezetett New Yorkban - Columbia Egyetem
vendégprofesszora – Egyetemi tanár Stockholmban – Diplomát szerez az egyik magyarországi egyetemen –
Vendégtanár az ELTE-n*

- a) és
- b) és
- c) és

Elérhető pontszám: 20 pont**Elért pontszám:**

Helyesírási feladatok

1. A következőkben az egyik hungarikumunkról olvashatsz. (Forrás: <http://www.hungarikum.hu>)

Másold le helyesírási hibák nélkül a szöveget! Ügyelj a mondatközi írásjelek alkalmazására is! 20/

A Magyar népmesék című rajzfilm sorozat

A Pannónia Filmstúdió egyik legnagyobb sikere a Magyar népmesék mely a hazai rajzfilm gyártás aranykorából való. A rajzfilm sorozat ötlete Mikulás Ferenc stúdióvezetőtől származik rendezője szakértője pedig Jankovics Marcell Kosuth- és Balázs Béla-Díjas magyar rajzfilmrendező volt.

A sorozat készítése 1977.-ben kezdődött. Összesen 100 epizód 12,5 órányi anyag készült el a nagy sikerre való tekintettel már Angol nyelven is elérhető részekkel. A világhálón felelhető rajzfilm sorozatnak már több mint 100 milliós megtekintettsége van. A világ számos részén az Egyesült Államokban Indiában és a Fülöp Szigeteken is nagy népszerűségnek örvend.

[illegible]

2. Írd be a szavakba a hiányzó mássalhangzót! **12/**

közö__bö_s, fo__hagyma, ka__zsi, la__zi, csú__da, kü__ködik, imá__ság, ó__di (=régi), sze__fü, rö__tön,
ví__szintes, fe__jebb

3. Húzd alá az alábbi szópárok azon tagját, amely megelőzi a másikat a betűrendbe soroláskor! 6/

felirat – felírat

fénnyel – fénymásoló

Alma – alma

Széchenyi – Széchenyi

bojler – bolygó

bókol – bokor

4. Alkoss tulajdonneveket a megadott szavakból, majd írd alájuk toldalékos származékukat a zárójelben feltüntetett toldalék felhasználásával!

12/

budapesti, operettszínház

(-i): _____

károli, gáspár, református, egyetem

(-i): _____

grammy, díj

(-s): _____

magyar, nemzet (*újságcím*)

(-beli): _____

győr, moson, sopron, vármegye

(-i): _____

zahara, sivatag

(-i): _____

5. Válaszd el minden lehetséges helyen az alábbi szavakat!

10/

éhínség

Einstein

emlékirat

legeslegokosabb

ezúttal

exportál

instrukció

Dzsudzsák

Czuczor

biográfia

Összesen: 60 pont

Elért**pontszám:**

